

Опис герба Миколаївської області

Проект нового герба Миколаївської області було створено проектною групою Миколаївської обласної військової адміністрації за участі діючих військовослужбовців 30-го армійського корпусу Морської піхоти ВМС України та 3-го армійського корпусу Сухопутних військ ЗС України, а також авторів сучасної символіки Збройних Сил України.

Усвідомлюючи ключову роль Миколаївщини у збереженні державності під час сучасних історичних подій, проектна група поставила перед собою за мету дослідити історичні джерела регіону та провести паралелі із сучасністю для формування фундаменту нової регіональної символіки. У 2022 році Миколаївщина фактично стала щитом Півдня України. Під час героїчного опору мешканців області було надано відсіч чисельно переважаючим військам російської федерації, а три з чотирьох районних центрів області — Миколаїв, Баштанка та Вознесенськ отримали почесне звання міст-героїв України. Захистивши собою Одеську область, Миколаївщина створила на своїй території плацдарм для звільнення правобережної частини Херсонської області. Враховуючи сучасні виклики та всупереч ворожим наративам про «відсутність» цивілізаційних процесів у регіоні до приходу сюди російських військ у XVIII столітті та заснування міста Миколаєва як «вихідної» історичної точки, проектною групою було прийнято рішення підкреслити тяглість державно-політичних традицій усього регіону через звернення до його античного періоду, описаного батьком історії Геродотом та підтвердженого численими археологічними матеріалами.

Античний період залишив по собі значний пласт матеріальної спадщини, пов'язаної передусім зі скіфською добою. Пам'ятки місцевого та національного значення, знахідки монет-«борисфенів», матеріальна культура Ольвійської держави, а також топоніми на історичних мапах протягом століть пов'язували територію сучасної Миколаївщини зі Скіфією. Навіть нині герб сучасного Баштанського району містить зображення скіфського кургану (територія району включає цілу курганну групу царських поховань); землі Миколаївського району рясно насичені знахідками монет-«борисфенів»; а території Гранітно-степового Побужжя Первомайського та Вознесенського районів за легендами Геродота свідчать про сакральний центр та котел царя Аріанта, встановлений на річці Еksamпей (сучасний Мертвовод) в честь перемоги скіфів над Дарієм.

Історичні паралелі між античним і сучасним періодами простежуються і в контексті збройного спротиву. У 331 році до н. е. під час походу намісника Олександра Македонського Зопіріона на місто-державу Ольвію скіфсько-еллінський військовий союз завдав нищівної поразки чисельно переважаючим військам противника. Після цього Ольвійський поліс почав використовувати скіфські символи влади як герб та карбувати їх на мідних монетах-«борисфенах», що розглядається як знак визнання заслуг і протекції скіфів у захисті міста від македонського війська («Стародавнє Причорномор'я», ч. III, «Семантика скіфської зброї на “борисфенах”», 1996, с. 5–6). *«Стародавнє Причорномор'я», частина III. «Семантика скіфської зброї на “борисфенах”», 1996, с. 5–6.)*

Керуючись принципами історизму та положеннями Українського геральдичного товариства, відповідно до яких передбачається виявлення, вивчення та реставрація найдавніших історичних знаків, проєктна група поставила за мету не створення нових символів, а відтворення одного з найдавніших геральдичних символів регіону — герба Ольвійського полісу зазначеного періоду.

Проєктною групою здійснено відновлення одного з найстаріших прикладів геральдичних символів регіону, а саме:

у золотому щиті іспанського типу, на лазурному тлі, у лівому полі зображено золоту сокиру-скипетр — символ влади, що за легендами була надана скіфам для впорядкування хаосу на землі;

у правому полі зображено золотий лук та бойовий пояс із чашею, що постають символами військової аристократії у понад тисячолітній історії цивілізаційних процесів на території сучасної України;

у нижньому полі, на сріблястому тлі, зображено дві лазурні хвилі, що підкреслюють основні водні артерії регіону – Південний Буг та Інгул.

Таким чином, відмова від символізму часів російської колонізації Півдня України та звернення до античної геральдичної традиції дозволяє підкреслити тяглість історії регіону, сформувані нові сенси героїчного опору сучасності, зафіксувати спадок культури, звичаї та історичної долі Миколаївщини як щита Півдня України.

Беремо з античності вогонь, а не попіл!